

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Pijańska

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Kinga Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2018 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa B. O.

przeciwko (...) Spółdzielnia (...) w Ś. W..

- o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 90 000 (dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

a) **40 000 zł od dnia 8 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,**

b) **50 000 zł od dnia 7 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty.**

2. Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9 917 (dziewięć tysięcy dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Ewa Pijańska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 września 2017 r. powód B. O. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółdzielni (...) w Ś., ul. (...), (...)-(...) Ś., na rzecz powoda kwoty 90.000 zł tytułem zwrotu części udziałów członkowskich w (...) Spółdzielni (...) w Ś. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 40.000,00 zł od dnia 8 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,

- 50.000,00 zł od dnia 7 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty.

Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł ze (...) Spółdzielnią (...) w Ś. umowę o dostawę mleka oraz został członkiem Spółdzielni. W dniu 31 stycznia 2012 r. dokonane zostało rozliczenie stanu udziałów członkowskich powoda, które wykazało, że powód posiada 66 udziałów o wartości 330.000,00 zł. Przy czym w dniu 2 lipca 2012 r. powód wypowiedział zawartą między nim a Spółdzielnią umowę o dostawę mleka z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Następnie, w dniu 18 grudnia 2012 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni podjęła uchwałę, na mocy której wykreśliła z rejestru członków osoby, które nie dostarczały mleka przez okres dłuższy niż 3 miesiące, w tym powoda, o czym go zawiadomiła. W dniu 19 lutego 2014 r. powód wezwał Spółdzielnię do zapłaty kwoty 330.000 zł. W odpowiedzi Spółdzielnia uznała zadłużenie i poinformowała o planowanym przedłożeniu harmonogramu spłaty. Harmonogram nie został jednak przedstawiony, a zapłata nie została dokonana. Wobec powyższego, w dniu 24 kwietnia 2014 r. powód

zawezwał Spółdzielnię do próby ugodowej, przy czym w odpowiedzi na zawezwanie do próby ugodowej pozwana uznała dług potwierdzając przysługujące powodowi udziały członkowskie odmawiając jednak bezpodstawnie wypłaty udziałów, powołując się na ciężką sytuację materialną oraz uchwałę Rady Nadzorczej zawieszającą wypłatę udziałów.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 27 października 2017 r. w postępowaniu upominawczym w sprawie XII Nc(...) tut. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, nakazując pozwanemu, aby zapłacił stronie powodowej kwotę 90.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot: 40.000,00 zł od dnia 08.04.2016 r. do dnia zapłaty, 50.000,00 zł od dnia 07.04.2017 r. do dnia zapłaty i zasądzając kwotę 4.742,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia nakazu.

Pozwany, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika złożył sprzeciw od tego nakazu zapłaty.

W odpowiedzi na pozew z dnia 20 listopada 2017 r. i 1 marca 2018 r., pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Zaprzeczył, by w kwestii zarachowania wpłaty z dnia 30 stycznia 2017 r. w kwocie 50.000,00 na poczet raty za 2017 r. istniały zgodne oświadczenia powoda i pozwanego i w konsekwencji żądania powoda w części dotyczącej kwoty 50.000,00 zł jest całkowicie bezpodstawne i nie zasługuje na uwzględnienie, przy czym co do roszczenia odnośnie kwoty 40.000,00 zł nastąpiło przedawnienie. Pozwany podniósł, że dnia 18 grudnia 2012 r. Rada Nadzorcza pozwanej spółdzielni podjęła uchwałę, na mocy której wykreślono powoda z rejestru członków, przywołując przy tym treść art. 29 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze: „Roszczenia o wypłatę udziałów, udziału w nadwyżce bilansowej oraz z tytułu zwrotu wkładów albo ich równowartości pieniężnej ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat” oraz treść art. 21 w/w ustawy: „Członek spółdzielni nie może przed ustaniem członkostwa żądać zwrotu wpłat dokonanych na udziały (nie dotyczy to jednak wpłat przekraczających ilość udziałów, których zadeklarowania wymaga statut obowiązujący w chwili żądania zwrotu). Zwrot tych wpłat nie może nastąpić przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za rok, w którym członek wystąpił z żądaniem oraz w wypadku, gdy jego udziały zostały przeznaczone na pokrycie strat spółdzielni (art. 19 § 2). Sposób i termin zwrotu określa statut”, który pozwala na ustalenie rozpoczęcia biegu terminu roszczenia w przedmiocie wypłaty udziałów.

W kontekście powyższego pozwany podniósł, że sprawozdanie finansowe za rok, w którym ustało członkostwo powoda w pozwanej spółdzielni, tj. 2012 r. zostało zatwierdzone na mocy uchwały Zabrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni nr (...)/(...) z dnia 24 kwietnia 2013 r. W tym stanie rzeczy, bieg terminu roszczenia w postaci żądania zwrotu udziałów powoda rozpoczął się z upływem dnia 24 kwietnia 2013 r., a tym samym roszczenie powoda uległo przedawnieniu wraz z upływem dnia 24 kwietnia 2016 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód w dniu 1 czerwca 2000 r. zawarł ze (...) Spółdzielnią (...) w Ś. umowę o dostawę mleka oraz został członkiem Spółdzielni.

W dniu 31 stycznia 2012 r. dokonane zostało rozliczenie stanu udziałów członkowskich powoda, które wykazało, że powód posiada 66 udziałów o wartości 330.000 zł.

Dowód: bezsporne, nadto rozliczenie udziałów z dnia 31 stycznia 2012 r. (k. 9)

W dniu 2 lipca 2012 r. powód wypowiedział zawartą między nim a Spółdzielnią umowę o dostawę mleka z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia.

Dowód: bezsporne, nadto wypowiedzenie umowy z dnia 2 lipca 2012 r. (k. 10)

W dniu 18 grudnia 2012 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni podjęła uchwałę, na mocy której wykreśliła z rejestru członków osoby, które nie dostarczały mleka przez okres dłuższy niż 3 miesiące, w tym powoda.

Dowód: bezsporne, nadto pismo Spółdzielni z dnia 2 stycznia 2013 r. z załączoną uchwałą (k.11, 12)

W dniu 19 lutego 2014 r. powód wezwał Spółdzielnię do zapłaty kwoty 330.000 zł.

Dowód: bezsporne, nadto wezwanie do zapłaty z dnia 19 lutego 2014 r. (k. 13)

W odpowiedzi Spółdzielnia uznała zadłużenie i poinformowała o planowanym przedłożeniu harmonogramu spłaty. Harmonogram nie został jednak przedstawiony, a zapłata nie została dokonana.

W dniu 24 kwietnia 2014 r. powód zawezwał Spółdzielnię do próby ugodowej, przy czym w odpowiedzi na zawezwanie do próby ugodowej pozwana uznała dług potwierdzając przysługujące powodowi udziały członkowskiej odmawiając jednak wypłaty udziałów.

Uchwałą nr (...) z dnia 23 września 2014 r. Rada Nadzorcza pozwanej spółdzielni zawiesiła wypłatę udziałów byłym członkom spółdzielni w 2014 r., z powołaniem na „wyjątkową sytuację ekonomiczną”, wywołaną embargiem na produkty mleczarskie.

Dowód: bezsporne, nadto uchwała nr (...) z dnia 23 września 2014 r. w sprawie zawieszenia udziałów byłym członkom spółdzielni w 2014 r. (k. 17)

W dniu 1 kwietnia 2015 r. Rada Nadzorcza pozwanej podjęła uchwałę nr (...) w przedmiocie wypłat udziałów członkowskich w rocznych ratach byłym członkom Spółdzielni z ograniczeniem indywidualnych wypłat do kwot po 30.000 zł.

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w P. sygn. akt I ACa (...) prawomocnie zasądził od pozwanej Spółdzielni na rzecz powoda kwotę 80.000,00 zł tytułem spłaty części udziałów w Spółdzielni, w tym:

-kwota 20.000,00 zł została zasądzona tytułem zwrotu części udziałów jako rata należna w 2013 roku

-kwota 50.000,00 zł tytułem zwrotu udziałów jako rata należna w 2014 r.

-kwota 10.000,00 zł tytułem zwrotu części udziałów jako rata należna w 2015 r.

Dowód: bezsporne, nadto wyrok Sądu Apelacyjnego w P.z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie I ACa (...) wraz z uzasadnieniem (k. 21-28)

W dniu 30 stycznia 2017 roku pozwana zapłaciła powodowi 50.000 zł, wskazując w tytule przelewu „udziały rata 2017”. Powód swoim oświadczeniem z dnia 24 lutego 2017 roku i pismem pełnomocnika z dnia 2 marca 2017 roku zaakceptował zarachowanie wpłaty na poczet raty płatnej w 2017 roku.

Dowód: dowód przelewu i ww. pisma (k. 91, k. 95, k.100)

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powód B. O. domagał się zwrotu części udziałów tytułem członkostwa w (...) Spółdzielni (...) w Ś., które ustalo na podstawie uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni nr (...)/(...) z dnia 18 grudnia 2012 r.

Uchwałą nr (...) z dnia 23 września 2014 r. Rada Nadzorcza pozwanej spółdzielni zawiesiła wypłatę udziałów byłym członkom spółdzielni w 2014 r., z powołaniem na „wyjątkową sytuację ekonomiczną”, wywołaną embargiem na produkty mleczarskie, zaś w dniu 1 kwietnia 2015 r. Rada Nadzorcza pozwanej podjęła uchwałę nr (...) w przedmiocie wypłat udziałów członkowskich w rocznych ratach byłym członkom Spółdzielni z ograniczeniem indywidualnych wypłat do kwot po 30.000 zł.

Podkreślić należy, że w niniejszej sprawie należało rozstrzygnąć czy przedmiotowe uchwały mają moc wiążącą w stosunku do powoda w sytuacji, gdy zostały podjęte w czasie kiedy powód nie był już członkiem pozwanej Spółdzielni

i czy rozstrzygnięcie zasadności żądań powoda powinno mieć uzasadnienie w treści statutu i tych uchwał oraz czy roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

W kontekście powyższego wskazać należy, że zgodnie z art. 26 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze: „udział byłego członka wypłaca się na podstawie zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok w którym członek przestał należeć do spółdzielni. Sposób i terminy wypłaty określa statut”.

Zgodnie natomiast z § 13 ustęp 1 i 2 statutu pozwanej Spółdzielni udziały byłego członka spółdzielni wypłaca się na podstawie zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok, w którym członek przestał należeć do spółdzielni; wypłata udziałów byłego członka spółdzielni odbywać się będzie w ratach rocznych, których wysokość uzależniona jest od wyników ekonomicznych spółdzielni, w miarę posiadanych środków, w każdym roku mogą być wypłacane udziały w określonej wysokości, jednakże indywidualna kwota udziałów do wypłaty w każdym roku nie może przekraczać kwoty 50.000 zł.

W tym stanie rzeczy, zauważyć należy, że raty za kolejne lata nie są wymagalne przed nadejściem danego roku - nie mogą się więc przedawnić. Nie może się także przedawnić roszczenie o zwrot niewymagalnych rat z tytułu zwrotu udziałów.

W ocenie Sądu uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni, które zapadły już po ustaniu członkostwa, nie wiążą byłych członków toteż udziały powoda winny zostać wypłacone według zasad wynikających ze statutu. Zauważyć bowiem należy, że powód jako były członek spółdzielni, nie posiadał możliwości wzruszenia uchwały Rady Nadzorczej pozwanej zawieszającej termin wypłaty udziałów oraz ograniczającej wysokość wypłacanej z tego tytułu kwoty.

Na uwadze należy mieć ochronę praw i interesów majątkowych byłego członka, które mogłyby być dotknięte uchwałą podjętą po ustaniu członkowska. Jest ono po prostu konsekwencją zasady, że uchwały walnego zgromadzenia obowiązują tylko członków (art. 38 § 1 ustawy o spółdzielniach i ich związkach). Jeżeli więc dana uchwała podjęta po wykluczeniu członka naruszałaby jego interesy, mógłby on - nie będąc nią związany - wystąpić wprost na drogę sądową przeciwko spółdzielni z odpowiednim roszczeniem (o ustalenie lub zasądzenie) albo bronić się przeciwko roszczeniom wysuniętym przez spółdzielnię - z pominięciem podjętych, a nie wiążących go uchwał.

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 28 lipca 1998 r.

w sprawie I CKN 794/97, OSNC 1999, Nr 3, poz. 51: „uchwała walnego zgromadzenia spółdzielni, podjęta po ustaniu członkostwa, nie jest dla dotychczasowego członka – jako będącego już w stosunku do spółdzielni w pozycji osoby trzeciej – wiążąca. Osoba taka pozostaje nieskrępowana zapadłą uchwałą i może dochodzić swych pretensji na zasadach ogólnych. Nie ma ona natomiast legitymacji czynnej do zaskarżenia uchwały (podobnie w wyr. SN z 29.8.1967 r., II CR 559/66, OSNCP 1968, Nr 3, poz. 53, a także z 22.10.1987 r., III CZP 57/87, OSNCP 1989, Nr 2, poz. 30)”.

Sporna w niniejszym procesie była także kwestia sposobu zarachowania dokonanej przez pozwaną w styczniu 2017 roku wpłaty 50 000 zł.

Pozwana sama wskazała w tytule przelewu, że wpłacana kwota stanowi ratę za 2017 rok. Powód miał prawo na podstawie art. 451 § 1 k.c. zaliczyć tę wpłatę na poczet należności zaległych, jednakże tego nie uczynił, a w swoich pismach oświadczył, że akceptuje tytuł przelewu wskazany przez pozwaną. Tym samym pozwana skutecznie, zgodnie ze swoim oświadczeniem uregulowała dług wymagalny w 2017 roku.

Wobec powyższego Sąd uwzględnił powództwo w zakresie roszczenia głównego i powodowi, który w przedmiotowym postępowaniu wniósł o zwrot części udziałów w kwocie 90.000 zł, należało przyznać taką kwotę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

a) 40.000 zł od dnia 8 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,

b) 50.000 zł od dnia 7 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc i art. 455 kc i przyjął że roszczenie powoda jest wymagalne odnośnie udziałów za 2015 r. od dnia następnego po dniu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2015 r., tj. od dnia 8 kwietnia 2016 r., zaś odnośnie udziałów za 2016 r. od dnia 7 kwietnia 2017 r.

Nadto, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.917 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą złożyły się” opłata od pozwu oraz koszty ustanowienia zawodowego pełnomocnika – według stawki minimalnej z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

SSO Ewa Pijańska